

Predikan

Nyårsdagen 2011, årg. 3

Psalmer: 194, 669, 42, 515:4-5, 716.

Pär-Magnus Möller

Ett gott och välsignat nytt år får vi önska varandra. På nyåret påminns vi om tiden – om tiden som aldrig stannar. Även om denna dag inte är speciellt annorlunda än alla andra dagar, är den ändå en påminnelse för oss om att dagar har gått och att nya väntar oss – dagar som vi inte vet så mycket om och som kan bära med sig både glädje och bekymmer.

Tiden bär med sig ett krav på ansvar – ansvar för våra liv, vad vi gör av det, hur vi använder vår tid. Kanske är det så att vi arbetar alldeles för mycket den tid vi har – kanske är vi för allvarstygnda och kanske bekymrar vi oss för mycket. Tänk om det är så att många av mina vakna timmar går åt att jag bekymrar mig för mycket över sådant som jag ändå inte kan göra något åt. Så meningslöst lidande i så fall. Kanske ägnar jag för många timmar åt att vara bitter, att ruva på hämnd eller helt enkelt tycka illa om folk – det är ju inte heller så bra. Tiden bär med sig ett krav på ansvar – ansvar för hur jag använder de timmar jag får på jorden.

Ibland undrar jag om vi inte sugits in i en lögn om tiden. Det heter ju alltid att vi inte har tid – vi har så mycket att göra. Till och med människor som inte har mycket att göra är ändå uppstressade och tror sig göra så mycket att man inte har tid. Vad är det vi försöker rymma ifrån – vad är det som är så farligt med att stanna upp? Jag läste en parodi på ett gammalt ordspråk: Gårdagen är förbi, morgondagen känner jag inte – och i dag har jag inte tid”.

Vad är ett kristet förhållningssätt till tiden? Jag tror att det bara finns ett svar på den frågan; ett kristet förhållningssätt till tiden är att öva sig i att vara närvarande i nuet. Det är inte lätt när allting snurrar på. Men när Gud presenterar sig för Moses i den brinnande busken säger han att han namn är ”den som är”. Sådan är Gud - han är den som är. Han är här och nu. ”Gårdagen är förbi, morgondagen känner vi inte – men idag hjälper Herren – han som ÄR.

Ett kristet förhållningssätt till tiden är nog att öva sig att inte bekymra sig över gårdagen, för den har Herren försonat och lagt till handlingarna – att inte tro att man står ensam och utan hjälp i morgondagen, för den är Herrens – men att i detta nu påminna sig om att man står inför den levande Guden.

Det stod i den gammaltestamentliga läsningen: Det är gott att hoppas i stillhet på hjälp från Herren.

Varför denna småflummiga inledning om tiden? Kanske för att det kommer stå tydligare och tydligare fram för oss att det största vittnesbördet om den levande tron på Jesus är just att stå fast – att vara stilla – att våga leva i nuet.

Världen är inne i en slags acceleration. Saker och ting går snabbare och snabbare – utvecklingen sker på område efter område och inte ens den som är specialintresserad på ett område hinner med att hålla sig uppdaterad. På den politiska arenan sker snabba byten. Ena dagen kan ett land kallas demokratiskt och modernt för att i nästa dag hänfalla åt politisk förföljelse av landets egna invånare. Ena dagen kan ett land – vårt tillexempel – tyckas vara tryggt och väl skyddat från världens idioti för att i nästa stund gött både självmordsbombare i Stockholm och terrorister i Köpenhamn. På den ekonomiska arenan är det som ena dagen är en välfärdsstat nästa dag förvandlad till en stat som behöver hjälp för att överleva. Det som ena dagen var en politisk sanning är två veckor senare en åsikt som det är helt legitimt att förfölja och göra narr av.

Ibland tror jag att världen och tiden går för fort för oss – vi orkar inte med. Om vi skall ha fokus på alla stora katastrofer, alla oroshärdar, alla bekymmer ute i världen så kommer vi gå under. Det finns ett sätt som människor har kommit på för att skydda sig mot accelerationen – och det är flykten in i underhållningen. Underhållningsindustrin växer i gigantisk omfattning – TV-program och filmer produceras i en aldrig sinande ström, Datorspelsmarknaden verkar omätlig. Prylar av olika slag fyller våra hem och vårt behov av olika typer av kommunikationsapparater och underhållningsapparater har inget slut. Detta får som konsekvens att det folkliga engagemanget för världens problem minskar – det är något som man lämnar till proffsen, det lokala sociala engagemanget och ansvarstagandet minskar – det får ”samhället” lösa. Man flyr bort från en verklighet man inte riktigt klarar av att hantera och in i en underhållningsverklighet som verkar bekymmersfri och fri från ansvar – men egentligen inget annat är än en lögn, ett tidsfördriv – ett sätt att fördriva tiden bort från mitt liv. Vi alla drabbas av detta – varenda en av oss. Det kollektiva engagemanget försvinner och individualisten mejslas fram. Vi kristna drabbas av detta i lika hög grad som någon annan – och det är till stor del förståeligt att vi som folk gör som vi gör. Men det är också ett tecken på vår tids gigantiska vilsenhet.

In i denna accelererande värld är vi kallade att vittna om Evangeliet och om Herren Jesus. Vi är kallade att stå fast, att vara förankrade i hälleberget så att vi inte rycks med av stormen och kommer bort från honom som ÄR.

Ibland glömmer vi att vi som kallar oss kristna faktiskt inte tillhör denna världen. Visst lever vi i den och visst har vi ansvar för den – men vi tillhör den inte längre. Genom våra dop tillhör vi ett annat rike – Guds rike. Vi är döpta in i

Jesus – vi är så förenade med honom att vi kan säga att det är i honom vi finns till. Denna kunskap bör ge oss perspektiv på hur vi prioriterar och vad vi väljer att oroa oss för.

Vi tillhör inte denna världen utan vi tillhör Gud som blivit människa i Jesus Kristus. Vi känner alltså Gud som blivit människa. Han vet allt vad som är i oss – han känner oss till och med bättre än vi känner oss själva. Hur gott är det inte att det är så. Trots att han vet allt har han en gång för alla valt att älska oss. Mitt i en värld av kaos känner vi Gud som har allt i sin hand och denne Gud har valt att älska oss. Rakt igenom denna världs stormar och oro, rakt igenom konstiga politiska system och diktatoriska ledare, tvärs igenom ekonomiska kollapser och växande nöjesindustri går han för att möta oss med sin kärlek. Jag kan tänka mig Jesus som tornadons öga. Det sägs ju att mitt i den gigantiska tornadon finns en plats som är alldeles lugn – den är i centrum av stormen. Hur än ditt livs tornado ser ut finns tornadons öga där – där är Jesus.

I denna fasta punkt i tillvaron, som är Jesus själv, finns det som världen saknar och längtar efter – det som vi är kallade att vittna om. Som det stod i apostlagärningarna: *”Herren Jesus gav oss uppdraget att förkunna för folket och vittna om att han är den som Gud har bestämt till att döma levande och döda. Om honom vittnar alla profeterna att var och en som tror på honom får syndernas förlåtelse genom hans namn.”*

Här är kyrkans uppdrag sammanfattat så koncist det går. Det är detta som är kyrkans uppdrag – vårt uppdrag – och därmed också ditt uppdrag 2011.

Vad betyder då detta – det är så lätt att våra religiösa ord bara blir just andliga och suddiga och därmed obetydliga för oss. Två saker betyder det:

1. Vi skall förkunna att Jesus är den som skall döma levande och döda.

Denna världens idioti får inte fortsätta i evighet. När allting har accelererat till kaos kommer Jesus att träda in i världen på nytt. Han kommer att döma alla efter var och ens gärningar. Det är bara han som kan göra det på ett rättfärdigt sätt. Han vet vad som är i människan och vet därför våra verkliga begränsningar. Ingen kommer därför att dömas för att de inte tog bort allt lidande i världen, för att de inte räckte till för alla, eller att de inte förstod allt – för sådant kan vi människor inte göra – men han kommer att döma var och en efter hur vi skötte de uppdrag vi fått i livet – om vi behandlade människor rättfärdigt eller inte. Han kommer att döma oss efter hur vi talade om vår nästa, efter hur vi behandlade sanningen, efter hur vi valde att prioritera i våra liv. Han kommer också att döma oss efter hur vi behandlade hans skapelse och våra gudagivna samveten. Den dagen kommer hög som låg att stå till svars för sina liv. Det betyder att den här världens vansinne en dag kommer att få sitt slut. Allt ont i

denna världen kommer att få sitt rättmätiga straff. Ingen orättvisa, ingen lögn, ingen orättfärdig handling kommer att glömmas bort. Detta är underbart och fasansfullt. Underbart eftersom sanningen och rättfärdigheten kommer att segra – och fasansfullt eftersom vi alla kommer att falla under den domen – alla. Också du och jag. Vi skall alltså förkunna att den här tiden har ett slut och att sanningen och rättvisan skall segra. Men vi skall också förkunna om Guds kärleksplan för världen – om Guds nåd.

2. Vi skall förkunna att vi genom Jesu namn får vi förlåtelse och liv.

Det finns en väg i livet som inte bygger på vår egen duktighet eller framgång. Det är en väg som inte bygger på oss själva utan på Jesus. För att vandra på den vägen behöver vi stiga av den andra vägen – vi behöver lämna, inte fästa vårt hjärta vid, det som den accelererande världen säger är nödvändigt. Det är inte alltid så lätt. Därför behöver vi prioritera i livet – aktivt välja att avstå, aktivt välja vad vi vill ta emot. Jesus ger en del instruktioner: *Om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och ta sitt kors och följa mig - gå in genom den trånga porten - den väg är smal som leder till livet.* Jesu väg går mycket bort från den väg som den accelererande världen vill gå. Han manar oss att inte ha vårt hjärta vänt till framgången, till det som ser mycket ut, till det som får ditt hjärta att förtrösta på sådant som inte består. Han uppmanar oss till att prioritera om och först av allt söka Guds rike och Guds rättfärdighet – som det heter, dvs. allt han gjort för oss. Vi behöver söka honom i församlingens gemenskap, i nattvarden och gudstjänsten, i bönen, i det gemensamma studiet av Bibeln. Där söker vi oss till orkanens öga – där dras vi mot Jesus. Om vi lever tillsammans med honom lever vi nära förlåtelsen, kraften, framtiden, hoppet, himmelen – redan här och nu.

Tiden är en gåva vi fått – nu ligger 2011 framför oss. För en del kommer det att bli ett svårt år, för andra ett härligt år. För en del kommer det bli det sista året, för andra kanske det första. Oavsett vilket står Jesus där och väntar på att på nytt och på nytt ta emot dig då du förvillat dig ut i tidens storm. Han vill att du skall ha blicken fäst på honom. Han vill att ditt liv skall ha rätt perspektiv. Han vill upprätta dig varje gång du faller, förlåta dig var gång du går bort från livets väg, han vill visa dig vägen då du vandrat vilse. Här i församlingen finns allt det vi behöver för att bestå i domen på sista dagen, och för varje dag på vägen dit. Församlingen, dina bröder och systrar i tron, är dina medvandrare – dem som du fått för att hjälpa dig på trons väg.

En värld som accelererar tappar snart perspektivet och målet. Människor blir ytligare och mer och mer rädda. Vår uppgift som kristna och församling är att mitt i livets storm visa på honom som står still och väntar – han som är vägen vi längtar efter, den djupa sanningen, och det liv som är verkligt – och evigt.

Må Gud Välsigna året 2011 – i Jesu namn. Amen.